

SVENSK DJUR- SJUKVÅRD

Branschrapport 2023

Trots
lågkonjunktur
är framtidstron
stor

Branschen står stark trots lågkonjunkturen

ELISABET ELLSTRÖM
Ordförande Svensk Djursjukvård

SVENSK DJURSJKVÅRD företräder 144 företag med 250 kliniker och djursjukhus, som sammanlagt har nära 4 900 anställda. Vårt mål är trygga djur och hög kvalitet inom djursjukvården.

VI ARBETAR MÅLMEDVETET för att våra medlemsföretag ska få bra förutsättningar att driva företag samt att djur och djurägare ska få bästa möjliga vårdkvalitet och service. Vi verkar också för branschens långsiktiga utveckling och företräder medlemmarna i kontakten med myndigheter och beslutsfattare.

SVENSK DJURSJKVÅRD presenterar härmed sin branschrapport för 2023. Vi redovisar en ny enkät som skickats ut till medlemsföretagen och presenterar även prisutvecklingen i rapporten. Den officiella uppdaterade statistiken som brukar ingå i rapporten finns ännu inte tillgänglig hos Statistikmyndigheten (SCB), varför rapporten i år främst bygger på medlemsföretagens svar. Vår förhoppning är att rapporten ändå ska vara till nytta för såväl myndigheter som medier och medlemsföretag.

UNDER 2023 har vi fortsatt upplevt en återhållsam-

het bland djurägarna. Akutbokningar med kort varsel har blivit normala under året, och företag vittnar också om att djurägare oftare väntar med besök till slutet av månaden, då lönen betalas ut. Vi upplever också att rutinbesök oftare skjuts på framtiden och att man ringer till en digital veterinär vårdgivare innan man åker till en klinik.

VI FRÅGADE OSS i förra årets branschrapport om det skulle visa sig att djursjukvården är konjunkturkänslig, trots allt, och till en viss grad har det alltså visat sig stämma. Att djuren som kommer in till klinikerna också är allt sjukare indikerar att djurägare väntat för länge med att söka vård, och det är givetvis inte bra för djurvälståndet.

DET HAR OCKSÅ förekommit diskussioner om kostnader för djursjukvård under året, inte minst drivet av journalisters frågor.

VI I BRANSCHEN har full förståelse för att djursjukvårdens priser granskas, precis som priser i andra branscher. Det är dock viktigt att diskussioner förs med korrekta fakta och att man avhåller sig från all form av sensationsjournalistik. En platt prisjämförelse aldrig kan göras på annat än rutin-

åtgärder, som exempelvis en vaccination. Den nya aktör som dykt upp under året och säger sig verka för bättre transparens och konkurrens avseende priser, missar målet genom att samla in kvitton och låta dem ligga till grund för ett forskningsprojekt gällande prisbilden för veterinärvård. Om djurägare ska ha nytta av insamlad information måste den vara begriplig och korrekt, i annat fall gör den mer skada än nytta.

DET FINNS FÖRSÄKRINGSBOLAG som bidrar till ökad misstro mot branschen och undergräver förtroendet för djursjukvården, när de i medierna uttalar sig om ”för höga” priser, och direkt uppmanar djurägare att undanhålla information om att djuret är försäkrat. Detta gör det mer accepterat att ifrågasätta veterinärer – en legitimerad och högt specialiserad yrkeskår – och spär på den redan alarmerande situation som råder med både hat och hot som riktas mot dem i deras yrkesroll.

SCB SPÄDDE PÅ bilden av priser som skenar när de i höstas publicerade statistik över prishöjningar i branschen på 25 procent. Vid kontakt med SCB, och analys av deras underlag, visade det sig att de endast inhämtar underlag för tre tjänster – kastration, id-märkning och vaccinering – från klinikers webbsidor, men de kan inte säga hur många kliniker som ingår i underlaget. Ingen direktkontakt med klinikerna tas. Statistiken säger således heller

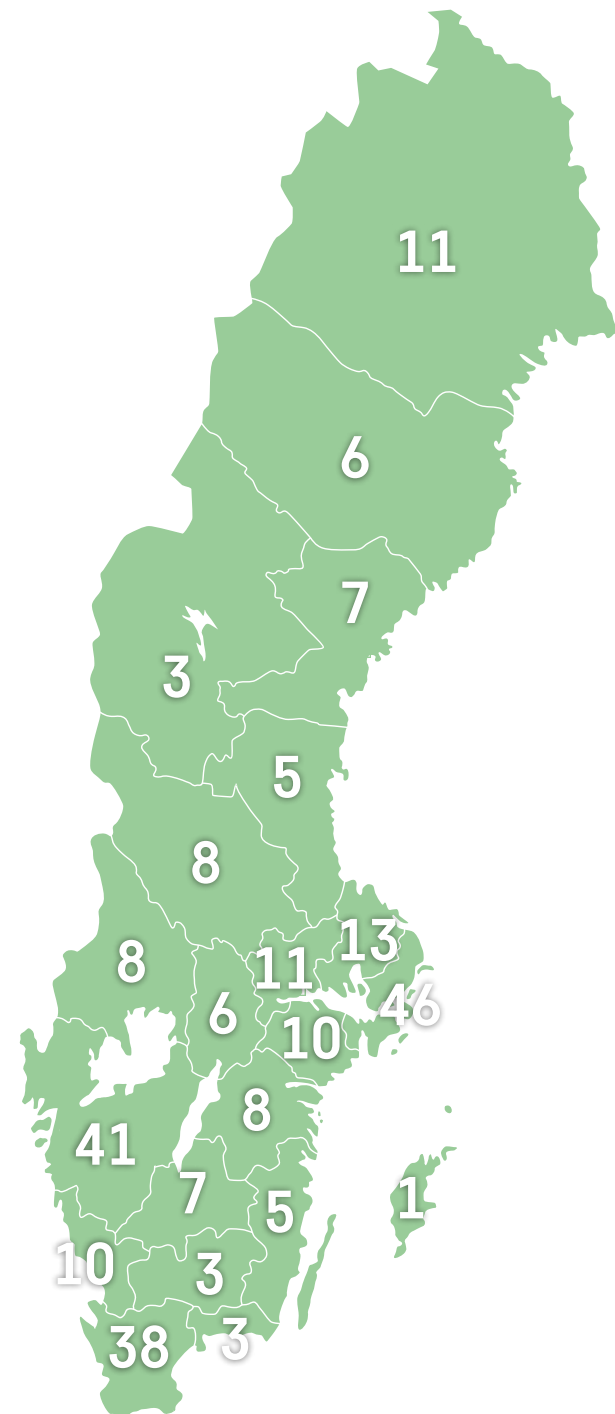
ingenting om prisutvecklingen på faktisk djursjukvård, bara enstaka klinikers prishöjningar på vissa profylaktiska åtgärder. Svensk Djursjukvårds egen medlemsundersökning visar att medlemsföretagen, som tillsammans utgör en majoritet av den privata djursjukvården, höjde sina priser med 6 procent under 2023. Denna siffra avser samtliga tjänster, och understiger med stor marginal de kostnadsökningar som angivits.

VI SOM ARBETAR inom svensk djursjukvård är stolta över vår bransch, och vi står starka trots lågkonjunkturen. Vi tål att synas, så har du frågor om pris eller något annat – ställ frågor till dem som jobbar på din klinik – vi välkomnar en dialog och ökad transparens!

Vi i branschen har full förståelse för att djursjukvårdens priser granskas, precis som priser i andra branscher.

- **Branschverksamheten** inom Gröna arbetsgivare bedrivs i sektionen Svensk Djursjukvård.
- **Svensk Djursjukvård** består av 144 företag med 250 kliniker, som sammanlagt har närmare 4 900 anställda¹.
- **Under 2023** omsatte medlemsföretagen drygt 5 miljarder kronor².
- **Under 2023** hade medlemsföretagen 1,4 miljoner patientbesök³.
- **Djursjukvården i Sverige** fortsätter att utvecklas och framtidsutsikterna är ljusa. I vår medlemsenkät angav 98 procent att de tyckte att framtidsutsikterna för branschen var positiva till mycket positiva.

Här finns Svensk Djursjukvårds medlemsföretag ↓

Norrbottnens län	11
Västerbottnens län	6
Jämtlands län	3
Västernorrlands län	7
Dalarnas län	8
Gävleborgs län	5
Värmlands län	8
Örebro län	6
Västmanlands län	11
Uppsala län	13
Västra Götalands län	41
Stockholms län	46
Södermanlands län	10
Östergötlands län	8
Jönköpings län	7
Hallands län	10
Gotlands län	1
Kronobergs län	3
Kalmar län	5
Blekinge län	3
Skåne län	38
TOTALT	250

Gröna arbetsgivare består av fem sektioner där Svensk Djursjukvård är en. Övriga sektioner är skog, lantbruk, golf och trädgårdsanläggning.

GRÖNA ARBETSGIVARE är den arbetsgivarorganisation som företräder arbetsgivare inom djursjukvård, jordbruk, skogsbruk, trädgårdsodling, trädgårdsanläggning och golf samt därtill angränsande verksamheter.

GRÖNA ARBETSGIVARES förhandlare, arbetsrättsjurister, försäkringsrådgivare och arbetsmiljöexperter hjälper medlemsföretagen i alla frågor som rör arbetsgivarens rättigheter och skyldigheter.

FÖRBUNDET FÖRETRÄDER medlemmarna i kontakten med arbetstagarorganisationer, myndigheter och beslutsfattare. Som medlem i Gröna arbetsgivare har man alltid någon att vända sig till i personal- och arbetsgivarfrågor. Förhandlarna är experter på arbetsrätt, känner motparterna och kan branschen.

FÖR MEDLEMMAR INOM sektionen Svensk Djursjukvård arbetar förbundet också med branschfrågor för branschens långsiktiga utveckling och konkurrenskraft. Målet är att medlemsföretagen ska få bästa möjliga förutsättningar att driva sina företag och att djur och djurägare ska få bästa möjliga kvalitet och service i mötet med djursjukvården.

Äpplen och päron är inte samma sak

- kan kvitton för helt olika behandlingar utgöra ett korrekt forskningsunderlag?

En aktör som säger sig verka för bättre transparens och konkurrens avseende djursjukvårdens priser, missar målet genom att samla in kvitton och låta dem ligga till grund för ett forskningsprojekt gällande prisbilden för veterinärvård. Ett kvitto berättar dock långt ifrån allt, utan säger endast vad vården kostade. Bör underlaget kompletteras med journalutdrag? Om djurägare ska ha nytta av insamlad information måste den vara begriplig och korrekt, i annat fall gör den mer skada än nytta.

UNDER ÅRET SOM gått har djursjukvårdens priser återigen granskats, precis som priser i andra branscher. Det är bra och välkomnas. Det är dock viktigt att diskussioner om pris förs utifrån korrekt fakta; en direkt prisjämförelse aldrig kan göras på annat än rutinåtgärder, som exempelvis en vaccination.

UNDER 2023 INLEDDE Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, ett forskningsprojekt tillsammans med en aktör som säger sig verka för transparens avseende pris mellan djurägare och kliniker. De säger sig samla in och analysera kostnader för veterinärvård, och både äldre och nya underlag är av intresse. Det underlag som efterfrågas är kvitton för veterinärvård. Genom att SLU, en förtroendeingivande och forskningstung aktör, samverkar med en enskild – och ifrågasatt – aktör ger de aktören en legitimitet som är problematisk.

MAJORITETEN AV DE insamlade uppgifterna härrör alltså från kvitton inskickade av djurägare. Det framgår inte om det rör sig om paketpriser, vård utförd på jourtid eller när kvittot är daterat. Djurägare uppmuntras helt enkelt skicka in kvitton – nya som gamla.

KVITTON UTGÖR dock ett otillräckligt underlag för forskning av prisbilden för djursjukvård av flera skäl. Låt oss titta närmare på några av dem.

Olika praxis för kvittoföring

Det finns ingen enhetlig standard för hur djursjukvårdsinrättningar utfärdar och strukturerar sina kvitton. Detta kan leda till betydande variationer i hur informationen presenteras och vilka kostnader som inkluderas eller exkluderas.

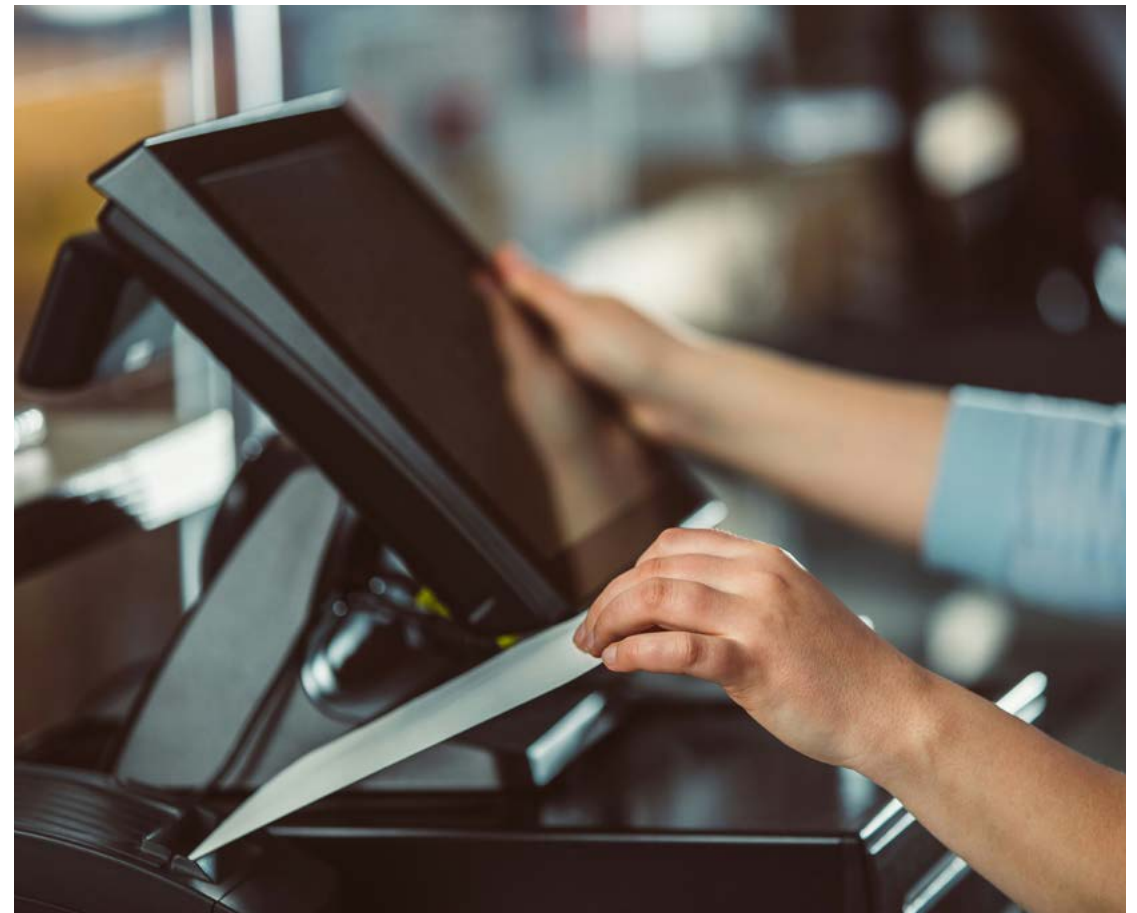
Variation i prisstrukturer

Djursjukvårdspriser varierar kraftigt beroende på region, typ av djur och typ av vård som tillhandahålls. Kvitton kan inte fånga den breda variationen av priser som kan förekomma, särskilt om man försöker generalisera resultaten för en hel bransch.

Dolda kostnader och avvikelser

Kvitton kan inte heller inkludera alla kostnader som är förknippade med djursjukvården. Det kan finnas dolda kostnader för mediciner, förbrukningsvaror eller extra tjänster som inte nödvändigtvis reflekteras på kvittot.

Forts. →

Brist på standardiserad dokumentation

Det finns ingen standardiserad dokumentation av behandlingar och procedurer som utförs inom djursjukvården. Detta kan göra det svårt att jämföra kostnader och resultat mellan olika djursjukvårdsinrättningar samt över tid.

Urvalsbias och representativitet

Kvitton som används i forskningen är oftast baserade på urval av patienter som har sökt vård. Detta kan leda till urvalsbias och påverka generaliserbarheten och representativiteten för resultaten.

Svårigheter med dataanalys

Kvitton kan innehålla komplexa och varierande uppgifter som kan vara svåra att analysera och tolka korrekt, särskilt om forskningen strävar efter att identifiera mönster eller trender över tid.

SAMMANFATTNINGSVIS utgör kvitton ett otillräckligt och osäkert underlag för forskning av prisbilden för djursjukvård. För att få en mer heltäckande förståelse av kostnaderna inom detta område krävs noggrannare och mer standardiserade datakällor och metoder. Vi anser det särskilt problematiskt att SLU samarbetar med, och därmed ger legitimitet åt, en kontroversiell aktör i branschen, samt att djursjukvårdens eget universitet bedriver forskning på ett så, enligt oss, bristfälligt underlag.

Det finns ingen standardiserad dokumentation av behandlingar och procedurer som utförs inom djursjukvården.

Är djursjukvården konjunkturkänslig?

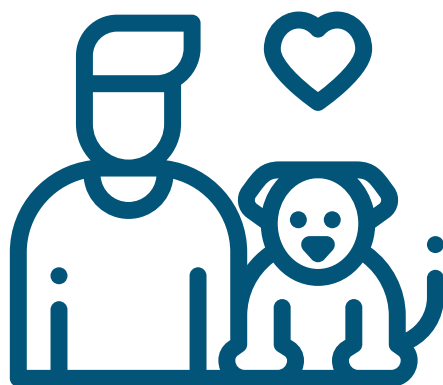
Efter ett drygt år i lågkonjunktur tror vi oss kunna säga säkert det vi anade förra året – ja, även djursjukvården är konjunkturkänslig, precis som många andra sektorer inom ekonomin.

KONJUNKTURKÄNSLIGHET innebär att efterfrågan på tjänster inom djursjukvården påverkas av förändringar i ekonomin, särskilt i samband med konjunkturcykler.

NÄR EKONOMIN ÄR stark och människors disponibla inkomster är höga, är de mer benägna att spendera pengar på sina sällskapsdjurs hälsa och välbefinnande. Detta ökar efterfrågan på djursjukvårdstjänster och kan resultera i en ökning av intäkter för djursjukvårdsinrättningar.

Å ANDRA SIDAN, under ekonomiskt svåra tider eller perioder av lågkonjunktur, är många hushåll mer restriktiva med sina utgifter. Detta kan då leda till en minskad efterfrågan på djursjukvårdstjänster eftersom många djurägare kanske försöker hålla nere sina kostnader genom att undvika icke-nödvändiga medicinska ingrepp eller välja billigare alternativ. Det är detta vi sett sedan hösten 2022 – djurägare väntar med att söka vård för sina djur och väljer bort rutinbesök i högre utsträckning.

DET ÄR DOCK viktigt att notera att vissa aspekter av djursjukvården kan vara mindre konjunkturkänsliga än andra. Till exempel kan akuta tillstånd fortfarande kräva omedelbar uppmärksamhet och vård, oavsett ekonomiska förhållanden. Där emot kan valfria eller icke-akuta procedurer påverkas mer av förändringar i ekonomin. Även nyregistreringen av hundar gick ner under 2023, något som skulle kunna bero på lågkonjunkturen, men som också kan vara en effekt av att coronapandemin är över och fler måste återgå till arbete på kontoret.

SAMMANFATTNINGSVIS är djursjukvården konjunkturkänslig till viss del, men effekterna kan variera beroende på olika faktorer som region, typ av djursjukvårdstjänster och individuella kunders beteenden och preferenser.

TROTS ATT LÅGKONJUNKTURER kan vara långvariga och innebära betydande ekonomisk oro för såväl individer som företag, är de övergående. Inom djursjukvården ser vi med tillförsikt fram emot att återgå till ett normalläge mellan fördelningen av akutsjukvård och planerad vård, istället för att som nu fokusera på akutsjukvård.

EMMA TERANDER
Branschansvarig
Svensk Djursjukvård

Djurvårdarnas framtid fortsatt oklar

Utredningen Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård (SOU 2022:58) föreslog i november 2022 flera ändringar vad gäller djurvårdare. Det är dock i skrivande stund ännu oklart vilka av utredningens förslag som regeringen ämnar gå vidare med i den proposition som ska komma under april 2024.

SOM DJURVÅRDARE arbetar man inom djurens hälso- och sjukvård utan att tillhöra djurhalspersonalen. Djurvårdare får bara utföra behandlingar som har ordinerats av en veterinär och dessa behandlingar utförs på veterinärens ansvar. Det finns dessutom övergripande bestämmelser som begränsar vad djurvårdare får göra, det så kallade behandlingsförbudet. Det finns tre olika nivåer av djurvårdare, och vad de får göra beror på vilken nivå de arbetar på.

SOM DJURVÅRDARE på nivå 3 får man utföra de arbetsuppgifter som en djurvårdare på nivå 1 och 2 får göra samt ytterligare uppgifter. Enligt Jordbruksverkets nya föreskrifter från och med den 1 november 2023 skiljer det sig i vad man får göra före och efter den 31 december 2026. I de nya bestämmelserna framgår bland annat att djurvårdare på nivå 3 endast kommer att få söva sällskapsdjur fram till och med den 31 december 2026.

FÖR ATT FÅ ARBETA som djurvårdare på nivå 3 idag måste du ha gått en grundläggande kurs i anestesi och smärtlindring. För att komma in fråga för en sådan måste du först ha arbetat heltid som djurvårdare på nivå 2 under minst tre år. Kursen ska omfatta minst 80 timmar, inkludera både teoretisk och praktisk undervisning samt vara inriktad på en specifik djurslagskategori. Detta gäller fram till och med den 31 december 2026.

EFTER DETTA DATUM gäller att man ska ha gått en grundläggande kurs i enbart smärtlindring för att få arbeta som djurvårdare på nivå 3. Förutsättningarna för att få gå kursen är desamma, men kursen är betydligt mindre omfattande och ska nu bara omfatta minst 16 timmar och kan dessutom hållas som distansutbildning. Notera att anestesi är helt borttagen från djurvårdarnas arbetsuppgifter efter 2026.

UTREDNINGENS FÖRSLAG var att djurvårdare som idag arbetar på nivå 3 skulle ges en valideringsmöjlighet och kunna få sin reella kompetens prövad vid en examination för att vid godkänt resultat kunna ansöka om en legitimation som djursjukskötare. Denna möjlighet skulle vara öppen under en begränsad period, nämligen till den 1 juli 2029, och bara för de djurvårdare som uppnått nivå 3 före undantagen löper ut (enligt nuvarande regler den 31 december 2026). Djurvårdare på nivå 3 skulle dock kunna arbeta enligt nuvarande regler fram till den 1 juli 2029.

MED DE NYA REGLERNA innebär detta en diskrepans på två och ett halvt år, där utredningen lyssnat på branschen och den oro som finns avseende rådande brist på narkoskompetens – något som Jordbruksverkets nya föreskrifter alltså inte tar hänsyn till i samma utsträckning.

UTREDNINGEN FÖRESLOG även att djurvårdare på nivå 2 ska kunna ansöka om den nya skyddade yrkestiteln godkänd djurvårdare efter avklarad teoretisk och praktisk examination, och då tillhöra djurhjälsopersonalen. Svensk Djursjukvård arbetar tillsammans med Kommunal och lärarrepresentanter med att ta fram ett yrkesprov, eller en så kallad branschvalidering. Denna skulle också kunna ligga till grund för den examination för godkänd djurvårdare som utredningen uppdrog åt Jordbruksverket att ta fram i dialog med SLU och branschföreträdare. Vi för en dialog med Jordbruksverket om detta, så att inte två examinationer tas fram med samma mål.

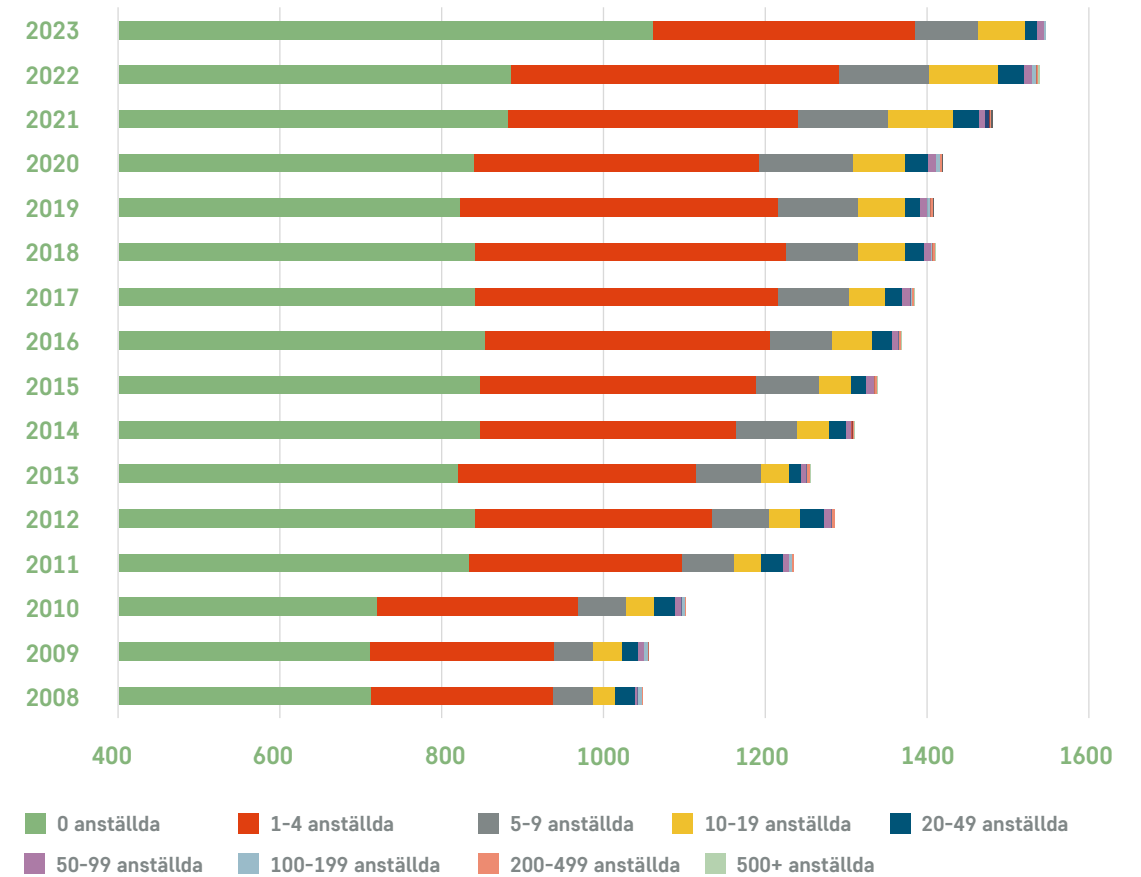

I det här avsnittet av branschrapporten har vi använt de senaste siffrorna som finns att tillgå hos SCB. Tidigare år har vi publicerat statistik över antalet anställda i branschen, nettoomsättning samt vinstmarginal för branschen, men i år blir dessa siffror dessvärre inte tillgängliga hos SCB förrän under maj (2024).

Företag i branschen

Antalet anställda i branschen fortsätter öka och har nästan fördubblats de senaste tio åren.

Företagens storleksfördelning

Källa: SCB, 2024

KOMMENTAR: Att andelen företag med noll anställda är störst beror på att många veterinärer som är anställda på en klinik också har en enskild firma som sidoverksamhet, där de bedriver konsulttjänster, inte minst via digitala verktyg. Noteras bör också att andelen mindre företag fortsätter att vara mycket hög och att andelen företag med 1-4 anställda är den kategori som ökat mest.

Hur bedömer du djursjukvårdsbranschens framtidsutsikter?

98 %

anger att de bedömer branschens framtidsutsikter som positiva eller mycket positiva⁶.

FRAMTIDSUTSIKTERNA inom branschen anges som mycket positiva. Branschens viktigaste frågor de kommande åren är, precis som tidigare år, att öka antalet utbildningsplatser vid universitet, liksom klimatet i medierna – såväl traditionell som sociala medier.

SIFFRORNA ÄR överraskande höga och har till och med ökat från förra året. Det kan vara ett tecken på att man i branschen helt enkelt vill se positivt på framtiden, lågkonjunkturen till trots. Sverige har också långtgående djurskyddslaggar som kräver att man måste ta sitt djur för att få vård om det blir sjukt, och stärkt av den vetenskapen och det stora djurunderlag som finns i Sverige så har man i branschen förtröstan, även om just 2023 kännetecknades av en minskad efterfrågan på vård.

Djursjukvårdens viktigaste frågor under de kommande två åren:

VÅR BRANSCH HAR under lång tid kännetecknats av stor optimism och framtidspotential, men bristen på utbildningsplatser kvarstår och kommer riskera både branschens tillväxt och på sikt även djurskyddet om den inte åtgärdas. Många kliniker har frångått dygnetruntöppet, dels på grund av kompetensbrist, dels på grund av ett förändrat beteende hos veterinärer som inte vill jobba kvällar och helger. Övriga drar ner på öppettider, även större verksamheter. Man måste helt enkelt fokusera på de tider då flest patienter kommer in.

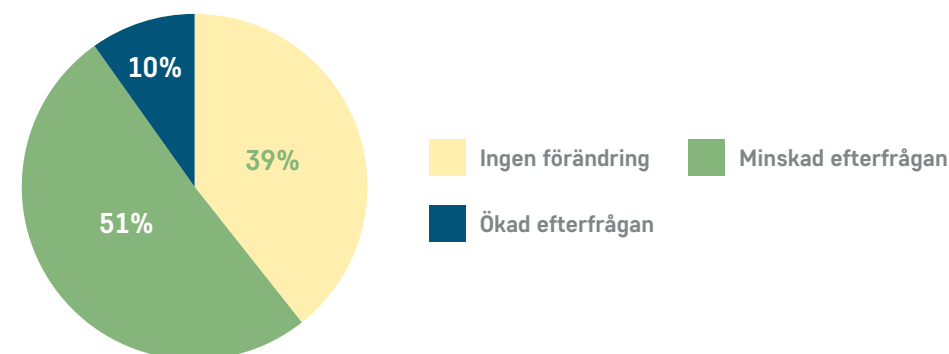
SVENSK DJURJUKVÅRD anser att utbildningsväsendet måste förbereda för en fortsatt utbyggnad av utbildningsplatser till både veterinär och djursjukskötare. Det vore också intressant med fler utbildningsanordnare, eller åtminstone att fler SLU-campus kunde erbjuda utbildningarna. Även distansutbildningar vore intressanta.

KOMMENTAR: Det finns en fortsatt oro i branschen om djurvårdarnas framtid. De nya föreskrifter som trädde ikraft i höstas går emot djursjukvårdsutredningens förslag, inte minst avseende datum då djurvårdare på nivå 3 begränsas i sina arbetsuppgifter. Detta är en fråga som Svensk Djursjukvård kommer att fortsätta beakta noga.

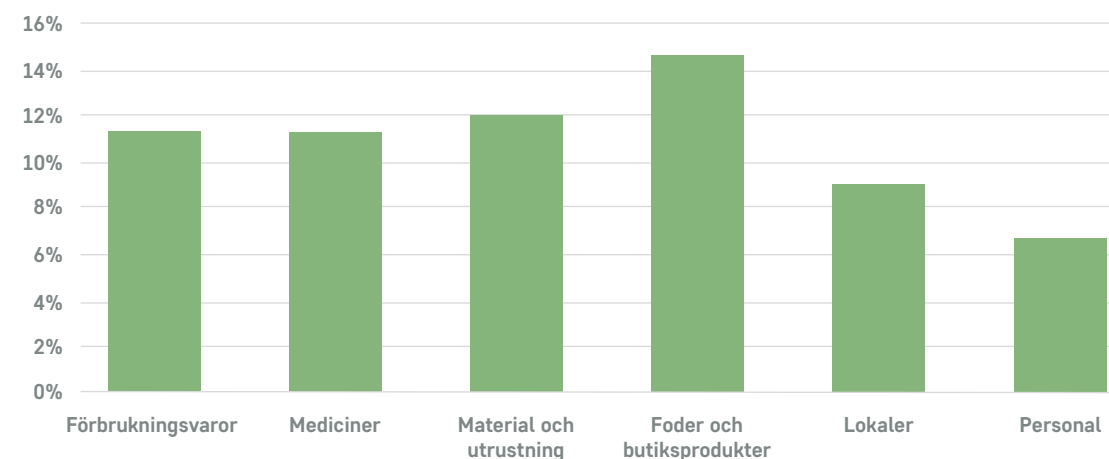

Med anledning av det ekonomiska läget och signaler om förändrat beteende hos djurägare har Svensk Djursjukvård sedan hösten 2022 valt att utöka medlemsenkäten med ett antal nya frågor kopplat till det.

Hur såg efterfrågan på djursjukvård ut oktober till december 2023?

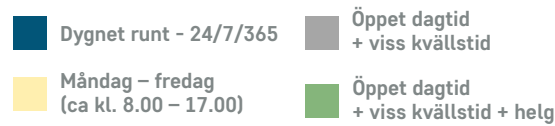
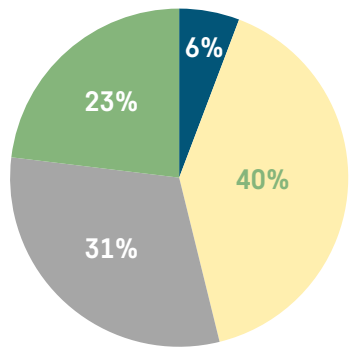

Så mycket har kostnaderna ökat i procent:

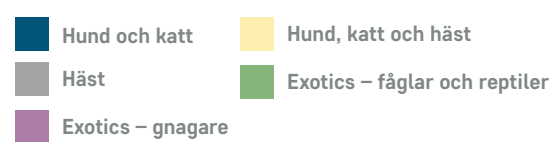
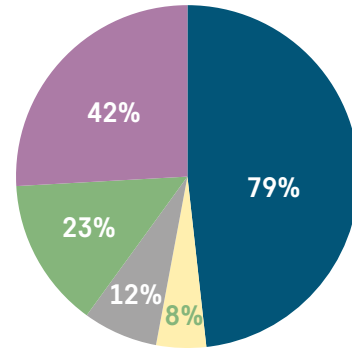

KOMMENTAR: Efterfrågan på djursjukvård har minskat ytterligare under 2023. Det finns dock ett stort djurunderlag i Sverige och långtgående djurskyddslag som sammantaget kräver en tillgång till specialiserad djursjukvård också framgent. Detta, tillsammans med det faktum att svensk djursjukvård ligger i framkant både i jämförelse med Europa och resten av världen, gör att branschen likväl ser framtiden an med tillförsikt. Det råder fortsatt kraftiga kostnadsökningar på samtliga poster samtidigt som efterfrågan på djursjukvård minskar. Detta speglas dock fortfarande inte av företagens prishöjningar. Under föregående år var det kostnader för lokaler (främst kopplat till elpriset) som hade ökat allra mest, men under 2023 är det istället kostnaden för foder och butikspanprodukter som ökat mest. Procentuellt utgör dock lokalerna en större andel av företagets kostnader än till exempel foder.

Vilka öppettider har kliniken?

Vilken typ av djur tar mottagningen emot?

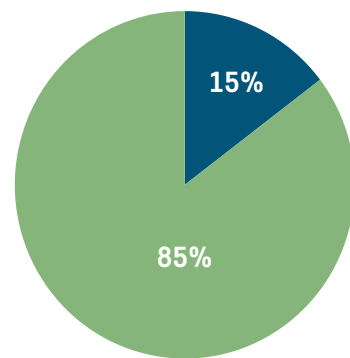

KOMMENTAR: Verksamheterna har tvingats möta den minskade efterfrågan med att anpassa öppettiderna. Det är fortsatt oroväckande få som har öppet helg och/eller dygnet runt.

KOMMENTAR: Fördelningen av djurslag som tas emot är lik tidigare års, med undantag för häst. Detta beror på att fler medlemsföretag med hästverksamhet har svarat på årets enkät och ska inte tolkas som en fördubbling av hästverksamheten.

6 % av samtliga verksamheter hade öppet dygnet runt

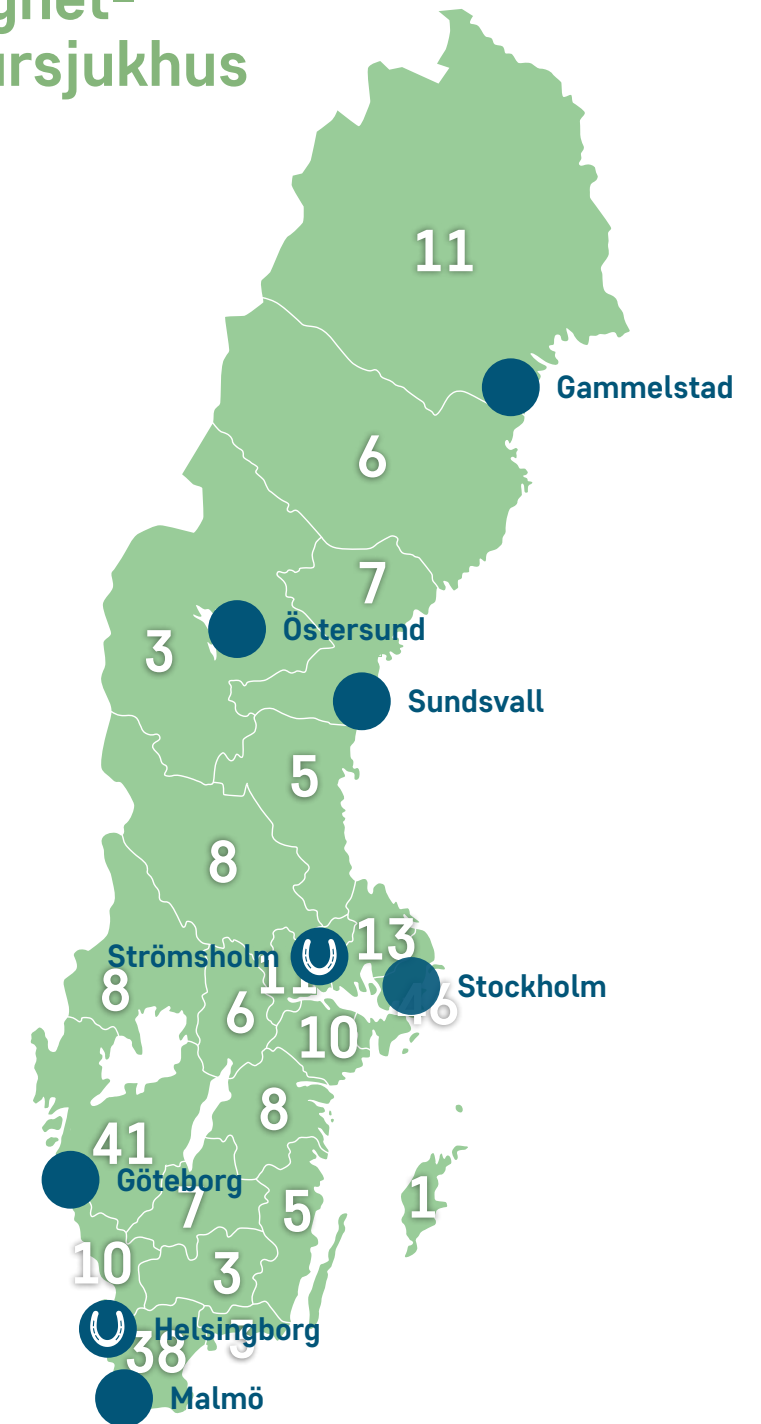
Planerade eller akuta besök

KOMMENTAR: Andelarna planerade och akuta besök är precis desamma som föregående år. Drygt åtta av tio av alla besök är planerade eller bokade i förväg. Detta överensstämmer med det förändrade beteendet hos djurägarna. De väntar längre med att åka till veterinären, och hoppas in i det sista att djuret ska bli bättre på egen hand. Detta beteende syns även hos de digitala aktörerna, djuren är sjukare när vård söks.

Orter med dygnet-runtöppna djursjukhus

Tar även emot häst

Antal patientbesök 2023⁷

1 418 647 st

KOMMENTAR: Antalet patientbesök var under 2023 ca 22 000 fler än föregående år. Eftersom företagen rapporterat in en minskad efterfrågan beror detta med högsta sannolikhet på att fler bolag räknas in i underlaget i år.

Genomsnittlig omsättning per patientbesök 2023⁸

3 509 kr

KOMMENTAR: Den genomsnittliga omsättningen per patientbesök har gått upp med ca 425 kronor per besök. Detta kan till stor del kopplas till branschens kostnadsökningar i samband med färre patientbesök, samt det faktum att djuren som kommer till klinikerna är sjukare idag än de var tidigare.

Genomsnittlig prishöjning 2023⁹

6 %

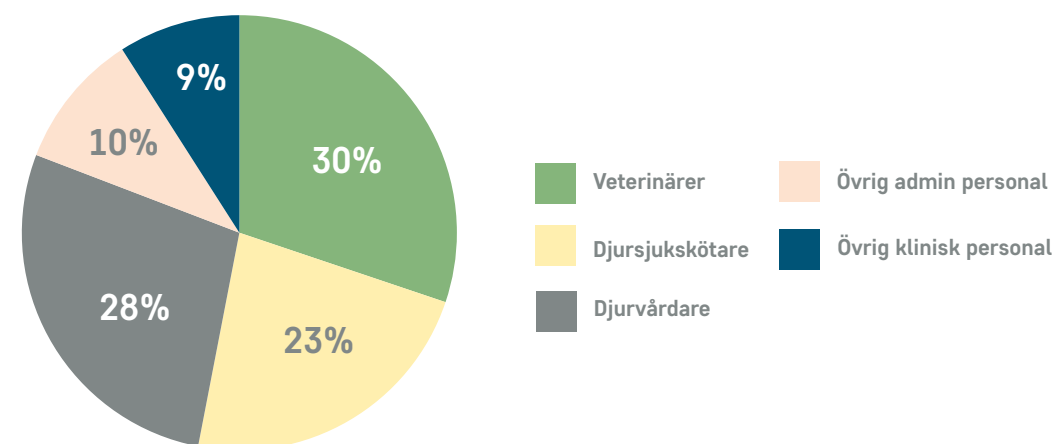
KOMMENTAR: Med tanke på de fortsatt ökande kostnaderna för insatsvaror hade vi förväntat oss att den genomsnittliga prishöjningen skulle vara högre än vad enkätsvaren faktiskt visar. SCB gick under hösten 2023 ut med statistik som sades visa att djursjukvårdsföretagen höjt sina priser med i genomsnitt 25 procent, en siffra som helt kommer på skam i och med våra medlemsföretags enkätsvar. Vid kontakt med SCB, och analys av deras underlag, visade det sig att de endast inhämtar underlag för tre tjänster – kastration, id-märkning och vaccinering – från klinikernas webbsidor, men de kan inte säga hur många kliniker som ingår i underlaget. Statistiken säger således heller ingenting om prisutvecklingen på faktisk djursjukvård, bara enstaka klinikernas prishöjningar på vissa profylaktiska åtgärder. Svensk Djursjukvårds egen medlemsundersökning visar att medlemsföretagen, som tillsammans utgör en majoritet av den privata djursjukvården, alltså höjde sina priser med 6 procent under 2023. Denna siffra avser samtliga tjänster, och understiger med stor marginal de kostnadsökningar som angivits av SCB.

ANTALET ANSTÄLLDA i Svensk Djursjukvårds medlemsföretag är ca 4 900 personer. De företag som svarat på medlemsenkäten anger att 53 procent av de anställda har legitimation. Av de yrkesverksamma på medlemsföretagens kliniker är veterinärer vanligast förekommande. 30 procent av de anställda är legitimerade veterinärer. Jämför man tjänstgöringsgrad har, enligt enkäten, veterinärerna en något lägre tjänstgöringsgrad (82 procent)

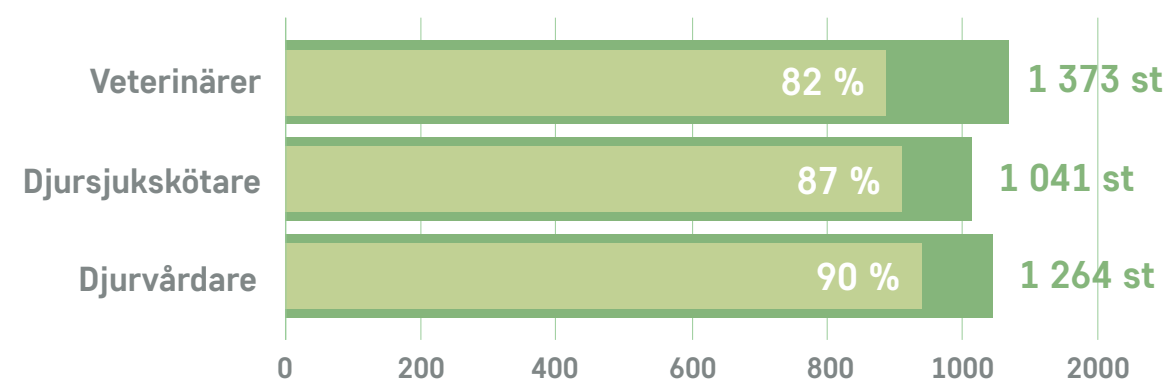
än djursjukskötare (87 procent). Djurvårdare har en tjänstgöringsgrad på ungefär 90 procent.

PÅ GRUND AV BRANSCHENS låga medelålder är det relativt få som går i pension inom de närmaste åren. Enligt enkätsvaren är det 54 veterinärer, 68 djursjukskötare och 26 djurvårdare som går i pension på klinikerna de närmaste fem åren.

Yrkesverksamma på klinikerna

Tjänstgöringsgrad hos anställd personal

64 % av dem som tog ut en veterinärlegitimation 2023 hade utbildning från annat land än Sverige

2018	2019	2020	2021	2022	2023	
215	238	201	250	222	224	Totalt antal utfärdade veterinärlegitimationer
123	142	122	144	126	143	Antalet utfärdade veterinärlegitimationer till veterinär med utbildning från annat land än Sverige
57 %	60 %	61 %	58 %	57 %	64 %	Andelen legitimerade som genomfört utbildning i annat land

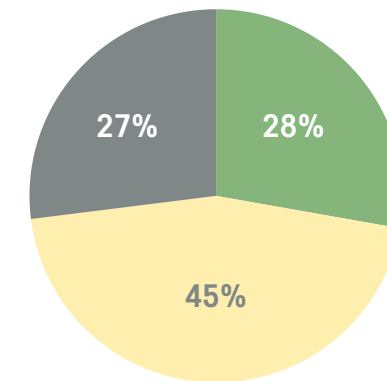
Källa: Jordbruksverket februari 2024

KOMMENTAR: Under 2023 utfärdade Jordbruksverket en rekordstor andel veterinärlegitimationer till veterinärer med en utbildning från ett annat land än Sverige. Hela 64 procent av dem som fick en svensk legitimation hade med sig sin utbildning hit. Detta är under all kritik för ett land som har och säger sig vilja ha en djursjukvård i världsklass. Det skapar också ett sårbart system när vi till så stor del förlitar oss på att andra länder ska utbilda veterinärer för den svenska arbetsmarknadens behov. Aktörer med verksamhet i flera EU-länder vittnar om en ökande veterinärbrist runt om i Europa, så konkurrensen kommer sannolikt att öka. Svensk Djursjukvård anser att en ytterligare oroande faktor är att det fortsatt varit turbulent på SLU och Universitetsdjursjukhuset, UDS, under det gångna året. Det är viktigt att både SLU och UDS bibehåller sitt renommé och sin attraktionskraft för att inte äventyra antalet legitimerade veterinärer och djursjukskötare ytterligare.

41 år är den genomsnittliga åldern på medarbetarna i Svensk Djursjukvårds medlemsföretag, vilket är ett år yngre än föregående år.

Djurvårdare i medlemsföretagen

■ Nivå 1 ■ Nivå 2 ■ Nivå 3

DIAGRAMMET VISAR fördelningen av djurvårdarna på de tre nivåerna i medlemsföretagen. Som djurvårdare tillhör man med dagens regler "övrig personal" och omfattas därför av det så kallade behandlingsförbudet. Behandlingsförbudet sätter stora begränsningar för vilka arbetsuppgifter som får utföras. För djurvårdare finns undantag på tre olika nivåer. Från och med den 1 november 2023 finns nya bestämmelser för djurvårdare. I de nya bestämmelserna framgår bland annat att djurvårdare på nivå 3 kommer att få söva sällskapsdjur fram till och med den 31 december 2026.

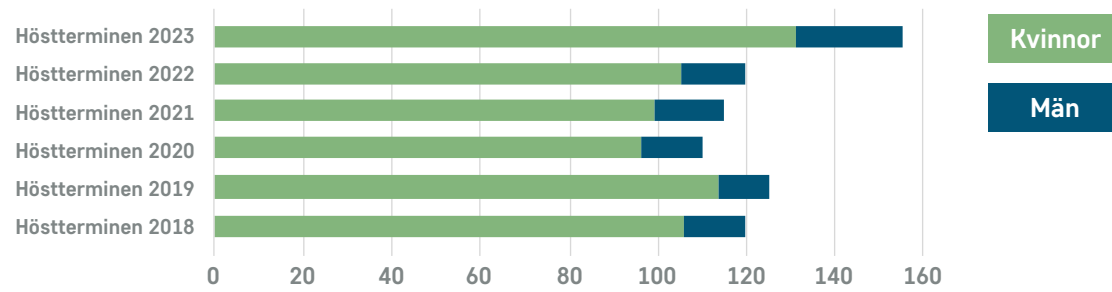
DET RÅDER FORTSATT stora förhoppningar i branschen om att förslagen i den statliga utredningen Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård (SOU 2022:58) kommer att genomföras och vi ser fram emot den proposition som är aviserad att presenteras i april 2024.

KOMMENTAR: För att få arbeta som djurvårdare på nivå 3 idag måste du ha gått en grundläggande kurs i anestesi och smärtlindring. För att komma i fråga för en sådan måste du först ha arbetat heltid som djurvårdare på nivå 2 under minst tre år. Kursen ska omfatta minst 80 timmar, inkludera både teoretisk och praktisk undervisning samt vara inriktad på en specifik djurslagskategori. Detta gäller fram till och med 31 december 2026. Efter detta datum gäller istället att man ska ha gått en grundläggande kurs i smärtlindring för att få arbeta som djurvårdare på nivå 3. Förutsättningarna för att få gå kursen är desamma, men kursen är betydligt mindre omfattande och ska nu bara omfatta minst 16 timmar och kan dessutom hållas som distansutbildning. Notera att anestesi är helt borttagen från djurvårdarnas arbetsuppgifter efter 2026. Frågan om anestesi och bristen på kompetens på området är dock större än djurvårdare på nivå 3. Det handlar i grund och botten om en misslyckad behörighetsreglering där SLU i över ett decennium misslyckats med att utbilda djursjukskötare efter arbetsmarknadens behov. Svensk Djursjukvård anser att en ytterligare oroande faktor är att det fortsatt varit turbulent på SLU och Universitetsdjursjukhuset, UDS, under det gångna året. Det är viktigt att både SLU och UDS bibehåller sitt renommé och sin attraktionskraft för att inte äventyra antalet legitimerade veterinärer och djursjukskötare ytterligare.

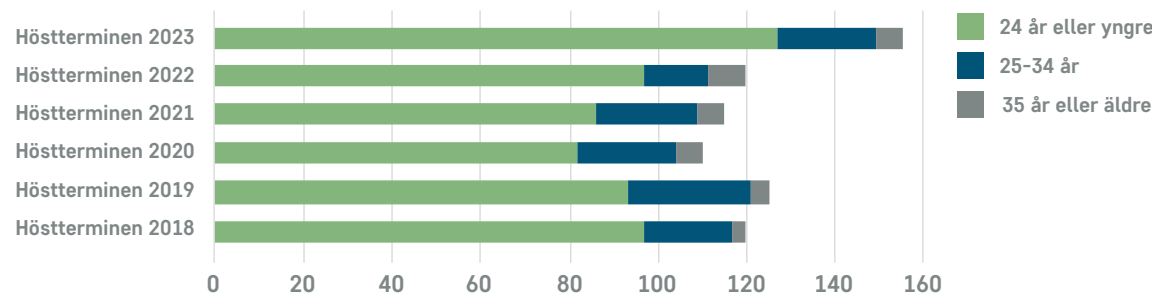
Hur många kvinnor respektive män är anställda på enheten?

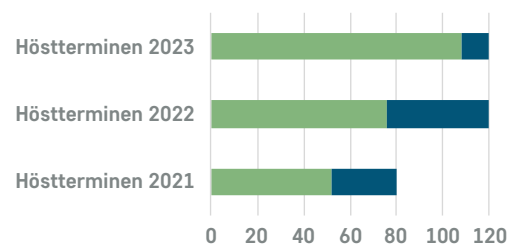
Fördelning kvinnor/män antagna till veterinärprogrammet 2018–2023

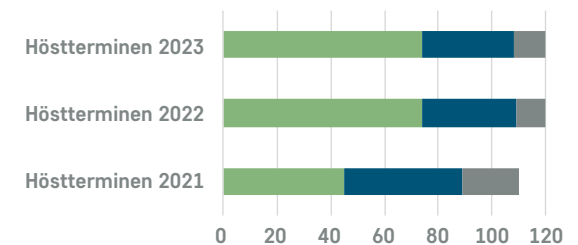
Åldersfördelning antagna till veterinärprogrammet 2018–2023

Kvinnor och män antagna till djursjukskötarprogrammet 2021–2023

Åldersfördelning antagna till djursjukskötarprogrammet 2021–2023

Kvinnor Män

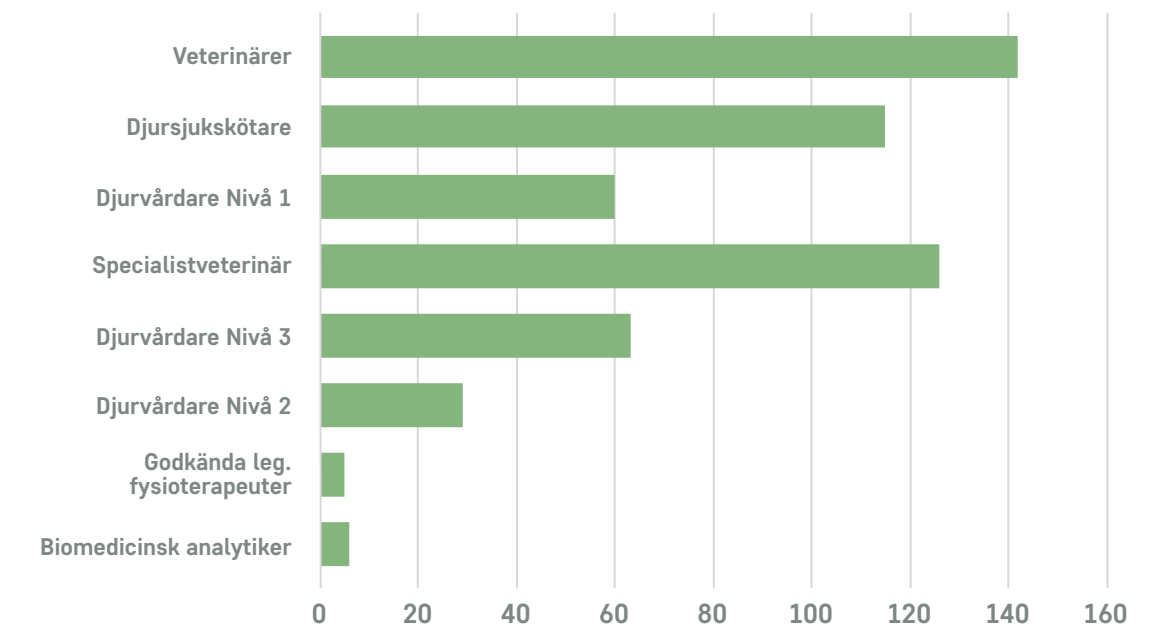
24 år eller yngre 25-34 år 35 år eller äldre

Källa: UHR 2024

KOMMENTAR: Under höstterminen 2023 utökades antalet utbildningsplatser till 145 platser. Det är dock anmärkningsvärt att det bara antogs 155 studenter till programmets 145 platser. Det är inte ens 10 procent övertag. Vi vet av erfarenhet att examinationsgraden på veterinärprogrammet är ca 80 procent, vilket förordar att övertagandet borde vara större. Det antogs procentuellt fler män till veterinärutbildningen höstterminen 2023 än tidigare, vilket är positivt. Dessvärre var utvecklingen den motsatta för djursjukskötarprogrammet. Diagrammen visar att de som läser till djursjukskötare är något äldre än dem som läser till veterinär, vilket stärker vår uppfattning om att en distansutbildning till djursjukskötare är angelägen att få till stånd. Vi välkomnar utredningens (SOU 2022:58) förslag om åtgärder inom ramen för nuvarande utbildningar för att minska avhopp, såsom distansutbildning, bättre uppföljning och antagningsintervjuer.

Djursjukvården är fortsatt en bransch med en ljus framtid, lågkonjunkturen och det förändrade kundbeteendet till trots. Rekryteringsbehovet de kommande tolv månaderna är enligt våra enkätsvar 268 veterinärer, varav 126 med specialistkompetens, samt 115 djursjukskötare och 92 djurvårdare på utökad nivå (nivå 2 och 3).

Rekryteringsbehovet de kommande 12 månaderna

REKRYTERINGSBEHOVET är väsentligt lägre i år, även om det fortsatt överstiger antalet som utbildas vid SLU årligen. I en lågkonjunktur tenderar personalen att i större utsträckning stanna på samma arbetsplats, och rörligheten på arbetsmarknaden är inte lika stor vilket kan förklara ett minskat rekryteringsbehov. Men trots att lågkonjunkturen kan vara långvariga och innebära betydande ekonomisk oro för såväl individer som företag, är de övergående.

SVENSK DJURSJUKVÅRD kan utifrån medlemsföretagens siffror återigen dra slutsatsen att utbildningsplatserna till veterinär- och djursjukskötarprogrammen vid SLU är alldeles för få, även efter den nyss genomförda utökningen, för att möta branschens efterfrågan och behov. Här skulle vi gärna se att utbildningarna erbjöds vid fler campus för att få en geografisk spridning, vilket även skulle underlätta för praktikplatser.

KOMMENTAR: Den stora efterfrågan på både legitimerad och övrig personal är en logisk följd av branschens ständiga utveckling och den ökande efterfrågan på högkvalitativ vård. Efterfrågan är som störst på veterinärer och djursjukskötare, vilket signalerar att det är den legitimerade personalen som är svårast att rekrytera. Eftersom SCB inte har släppt statistiken över branschens omsättning än (kommer i maj 2024) har vi detta inte kunnat göra en beräkning av det förmodade totala rekryteringsbehovet.

Praktikanter

PRAKTIK ÄR EN DEL av utbildningen, såväl inom yrkesutbildning som inom högre utbildning. Den är avgörande för att studenten ska bli väl förberedd för sitt yrke. Medlemsföretagen tar ansvar och ser det som en viktig del av utbildningen att studenterna får sin praktik, får möta djurägare och se hur man driver ett företag. Praktiken rustar studenten för det praktiska yrkeslivet samt är ett bra sätt att träffa blivande potentiella medarbetare. Rörande veterinärstudenter på verksamhetsförlagd utbildning, VFU, och samverkan med utbildningsanordnaren i genomförande och examination, noteras en spridd bild. En del kliniker ser det som

positivt att samverka, medan andra ser att exempelvis kvalitet i genomförandet eller plats skulle kunna vara ett problem.

EN DEL AV MEDLEMSFÖRETAGEN tar främst emot djursjukskötarstudenter och/eller veterinärer, men vi har också medlemsföretag som prioriterar att ta emot djurvårdare, gärna ifrån en skola i den geografiska närheten. Om en elev bor i närheten kan det vara lättare att rekrytera densamma efter genomförd utbildning.

Vi anser det viktigt att medverka till att vi får fler yrkesverksamma i branschen. Det är inte seriöst att klaga på brist om man inte gör vad man kan för att erbjuda elever praktik.

Medlemsröst från medlemsenkäten från december 2023.

Ordinarie ledamöter

Ordförande
Elisabet Ellström
Din veterinär i Helsingborg AB

Vice ordförande
Mia Runnérus
Evidensia Sverige AB

Sandra Douglas
AniCura Sweden AB

Marie Jury
Upplands Väsby Djursjukhus AB

Pekka Lähdekorpi
Hallands Djursjukhus AB

Karin Löfqvist
AniCura AB

Evelina Ögren
Evidensia Sverige AB

Referenser

- ¹ Fusioner under året förklarar varför antalet medlemsföretag och arbetsplatser minskat _____ sid 5
- ² Siffror från medlemsenkät. Den kraftiga ökningen i omsättning från föregående år förklaras av att några stora aktörer tidigare inte lämnat in enkätsvar, men sedan de fusionerat med en av koncernerna räknas deras omsättning nu in. _____ sid 5
- ³ Ibid _____ sid 5
- ⁴ Avser de privata företagen inom branschen djursjukvård. Siffror och årtal är de senast publicerade. _____ sid 13
- ⁵ Svaren och resultaten som presenteras i den här delen av branschrapporten bygger på, och avser, en egen undersökning bland medlemsföretagen gjord i december 2023, om inte annat anges. _____ sid 15
- ⁶ Andelen som svarat 5 eller högre (1-10) på frågan huruvida framtidsutsikterna är goda. _____ sid 15
- ⁷ Avser Svensk Djursjukvårds medlemsföretag, enkätsvar. _____ sid 20
- ⁸ Ibid _____ sid 20
- ⁹ Ibid _____ sid 20

Källförteckning

Jordbruksverket (2024): Djurvårdare

<https://jordbruksverket.se/djur/personal-inom-djurens-halso--och-sjukvard/att-arbeta-inom-djurens-halso--och-sjukvard/djurvardare>

2024-03-08

SCB (2024): Statistikdatabasen

<https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/>

2024-02-21

UHR (2024): Universitets och högskolerådets antagningsstatistik

<https://www.uhr.se/studier-och-antagning/antagningsstatistik/>

2024-02-21

www.grona.org